

Summerland – startskuddet for oljeutvinning offshore

Knut Samset

Forløperen for den moderne petroleumsindustrien dateres vanligvis tilbake til 1859 da Edwin Drake og det som senere fikk navnet Seneca Oil Company boret den første brønnen i Pennsylvania. Men som i så mange andre tilfeller viser det seg at det ikke var dette som startet det hele. For allerede tolv år tidligere, i 1848, hadde den russiske ingeniøren F. N. Semyenov boret etter olje i Baku. Denne brønnen var 21 meter dyp og leverte så mye som 90 prosent av verdens oljeproduksjon helt frem til 1861. Men dette skjedde selvsagt svært lenge etter kineserne, som allerede om lag 300 år f.Kr. boret og bygget oljebrønner.

Helt frem til slutten av det 19. århundre opererte oljeindustrien utelukkende på fastlandet. Men i 1894 tok industrien sitt første skritt ut i havet. Det skjedde i Santa Barbara i California.

Allerede urbefolkningen, som hadde levd langs kysten i disse områdene i om lag 13.000 år, hadde lenge utnyttet det tjærelignende stoffet som de fant enkelte steder. Chumash indianerne brukte dette blant annet til å tette båtene sine. Chumash kulturen var matriarkalsk og folk var kjent som vennligsinnet. Kulturen hadde høyt utviklet byggeskikk, teknologi og kunst. Men som mange andre av de opprinnelige befolkningsgruppene på det amerikanske kontinentet bukket den under for kolonialiseringen fra øst.

Spanske bosettere begynte for alvor å komme på 1700-tallet. De innfødte var svært sårbare for sykdommer som influensa og kopper. De ble også sterkt utnyttet og var under press fra innvandrerne. I løpet av to hundre år ble urbefolkningen redusert fra titusener til 200 individer.

Det spanske koloniale territoriet i Nordamerika, kalt Ny-Spania (Nueva España), omfattet en stor del av det nåværende sydlige USA og Mellom-Amerika. Etter 300 år under den spanske visekongen gjorde folk opprør mot koloniherrerne i det som er kjent som den meksikanske uavhengighetskrigen. Den endte i 1821 med opprettelsen av staten Mexico. I 1846 brøt det ut krig mellom USA og Mexico over territoriale krav. Denne endte året etter med at Mexico avstod store områder i det sørvestlige USA. California var nå amerikansk territorium.

Chumash indianerne var en av de første stammene som bosatte seg i Nord-Amerika for flere tusen år siden

I 1850 ble det funnet gull ved Sutter's Mill lenger nord i California og en fikk et gullrush med horder av lykkesøkere fra øst. Men bare de færreste ble rike. Gullrushet i California varte i fem år og befolkningen på 14.000 var da økt til over 200.000. Mange var nå på jakt etter land i fruktbare California for å bosette seg. År med lovløse tilstander og borgerkrig fulgte.

20 år etter at den amerikanske borgerkrigen var slutt, i 1885, kom en mann ved navn Henry LaFayette Williams til Santa Barbara. Han hadde vært major under krigen og senere skatteoppkrever

for myndighetene. Han var nå på jakt etter land. Øst for Santa Barbara lå Ortega-ranchen, et område på 10.500 mål som grenset til havet. Williams kjøpte eiendommen, angivelig for å drive griseoppdrett. Men han fikk snart større ambisjoner. En togforbindelse var under bygging mellom San Fransisco og Los Angeles som ville

krysse eiendommen. Han fikk det for seg at han ville anlegge en by i området mellom havet og et bakenforliggende høydedrag. Han håpet at dette skulle føre til at han fikk løst sine finansielle problemer.

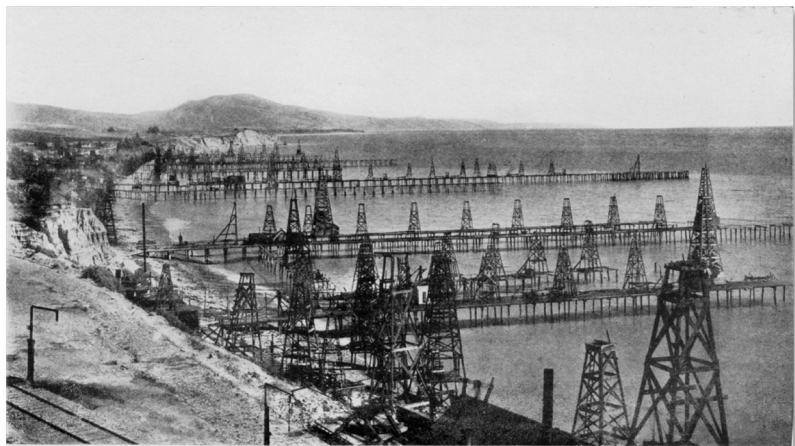
Williams var en ivrig tilhenger av spiritismen, som hadde spredt seg som religiøs bevegelse i USA. Bevegelsen oppstod i 1848 etter at søstrene Margaret og Kate Fox i staten New York hadde reist rundt på turne og overbevist folk om at de kunne kommunisere med de døde. Frem til 1920-tallet var dette en populær religion både i USA og Europa med hele ni millioner tilhengere på det meste. Williams ville skape et samfunn for spiritister. Han kalte prosjektet for Summerland som er spiritistenes betegnelse på det stedet der sjelene oppholder seg etter døden og hvor man kan få kontakt med dem. Med andre ord spiritismens paradisi.

Williams delte opp området i små parseller på cirka 20x8 meter som ble lagt ut til salg for 25 dollar per stykk. Hver parsell var stor nok for et telt. De som ønsket å bygge hus kunne få kjøpt flere parseller. Prosjektet tiltrakk seg spiritister fra flere deler av USA og mange bygget hus og bosatte seg. Et område ble holdt av for å bygge et tempel for sanser og sosialt samvær. Der skulle innbyggerne ved hjelp av medier få kontakt med venner og slektninger på "den andre siden". Ryktene gikk etter hvert blant folk i områdene rundt at merkelige ting skjedde i Summerland. Stedet fikk navnet Spookville på folkemunne.

I 1890 ble man klar over at det fantes store mengder naturgass i dette området. Det blir fortalt at barn stakk jernrør ned i bakken om kvelden og tente gassen som kom opp. Faklene lyste opp området slik at de kunne leke etter at det var blitt mørkt. Fire år senere, i 1894, var det en mann ved navn Smith Cole som gravde etter naturgass og oppdaget at det fantes olje i bakken. Dette utløste et nytt gullrush i California.

Williams hadde fått sitt livs sjanse rett opp i hendene og forandret raskt sitt syn på spiritister. I et brev til kreditorene i San Francisco skrev han at han snarest skulle kvitte seg med disse "forstokkete" personene og gjøre rom for oljeutvinning. Nå skjedde ting raskt. Strandsonen var etter hvert full av oljerigger og det tok ikke lang tid før en oppdaget at det var mer olje å finne lenger ut. Det ble bygget lange trebrygger med borerigger på som stakk opptil tre hundre meter ut i havet.

Befolkningen vokste og ti år senere, i år 1900, var det ikke lenger bare noen få familier med halvbyggede hus og noen få telt, men 700 fastboende med lys og varme i husene basert på naturgass. Det fantes et vannverk, en samfunnshall, en skole og en togstasjon. Stedet hadde også sin egen avis, Summerland Advance Courier, som utga seg for å være talerør for hele det sørlige Santa Barbara-området. I løpet av få år var prisen på jordstykkene gått opp fra 25 til opptil 7.500 dollar.

Verdens første off-shore boretårn, Summerland på 1890-tallet

Summerland hadde på det meste flere hundre boretårn. Det største anlegget tilhørte Southampton Pacific Railroad. Selskapet anla en pir som stakk 370 meter ut i havet og hadde 19 boretårn. Jernbanen gikk etter hvert over fra kull til oljedrift og Summerland ble tankstasjon på strekningen mellom Los Angeles og San Francisco.

Summerland fikk på denne måten en plass i verdenshistorien som det første stedet der en boret etter olje til havs. Tilstrømmingen til Summerland fortsatte og en fikk hoteller og barer til spiritistenes forargelse. Stedet så ut som en krigssone og folk i omkringliggende områder klaget over røyken og stanken fra anleggene. Det var flere sabotasjer, som blant annet rammet George Franklin Getty, faren til J. Paul Getty, som også var en av aktørene i Summerland. Stedet var blitt et vepsebol for entreprenører og de fleste spiritistene hadde etter hvert reist videre.

H. L. Williams bygget hus til familien på vestsiden av Ortega Hill. Men lykken var kortvarig. I 1899 omkom han etter et fall ned i en av sine egne brønninstallasjoner.

Hans kone giftet seg på ny. Hun var en svoren spiritist og fortsatte å holde seanser for andre mennesker. Den nye ektemannen George Becker var derimot en smart forretningsmann. Han kjøpte ut stebarnas interesser i Williams

oljeselskaper og tok kontroll over driften av disse. I 1924 satt han med en eierandel på om lag 75 prosent, og eide om lag en tredel av byen.

Etter en hektisk oppblomstring kom en dramatisk avslutning på oljeeventyret. Vinterstormen i 1903 ødela mange av de skrøpelige trekonstruksjonene på stranda og på piren som stakk ut i havet. I 1906 var det meste av produksjonen stanset mens oljetårnene sto igjen – mange i flere tiår.

Den første oljeboomen varte i om lag ti år. Men boringen fortsatte til 1920-tallet da mange rigger igjen ble ødelagt av storm. Etter den økonomiske depresjonen var det ikke mye igjen av eventyret i Summerland. Produksjonen stoppet fullstendig opp i 1939, og bryggene og boretårnene som stod igjen ble fjernet. I alt hadde en da i hele perioden boret 412 oljebrønner

I årene som fulgte skjedde det en rask utvikling i lete- og boreteknologi, ikke minst tok man i bruk seismologi i letingen etter olje. Etter den annen verdenskrig var interessen for oljeutvinning og offshore stor og letingen etter olje i området tok seg opp.

Med moderne teknologi og mer konsentrert produksjon gjorde ikke produksjonanleggene så mye ut av seg i landskapet. Årsproduksjonen lå på vel 100.000 fat. Men i året 1957 oppdaget man et oljefelt som lå om lag to kilometer til havs. To produksjonsplattformer ble satt opp i 1958 og 1960, på 30 meters dyp. Disse produserte nesten 30 millioner fat olje før de ble stengt i 1996.

I dag er alle oljeinstallasjoner i Summerland fjernet. Men for hundre år siden fantes det ingen bestemmelse om hvordan produksjonen skulle avsluttes. Gamle borehull ble ofte fylt med det som måtte være tilgjengelig, for eksempel jord, stein, sand, trestokker, gamle madrasser og annet skrot. Ettersom olje er lettere enn vann har en gjennom årene sett stadig nye lekkasjer med små mengder olje og gass. I nyere tid har det derfor vært gjort et omfattende arbeid med å lokalisere og sementere gamle borehull så lekkasjene stopper.

Den lille byen Summerland ble gjenoppdaget på 1960- og 70-tallet av hippier, kunstnere og surfere. Husene var billige og de fleste hadde utsikt til havet. På 1980-tallet kom det en ny byggeboom etter at byen hadde fått ny vannforsyning. Boligprisene steg raskt, og i dag er stedet en søvnig liten by for ferieturister og folk med god råd. På stranda er det fullt av mennesker og dyr og alle sårene fra fortiden er leget. Spiritismen er byttet ut med New Age og livstilfilosofi - og drømmen om det gode liv. Så lenge det varer.

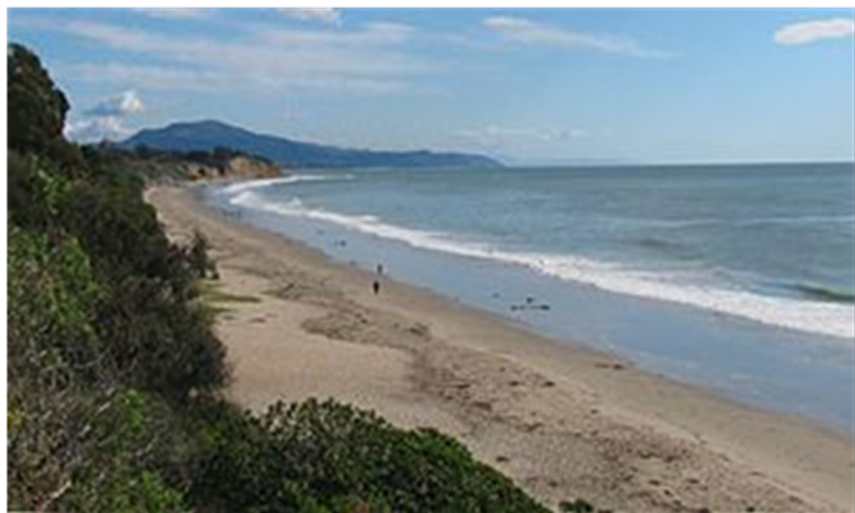
Vurdering

Prosjektet i dette tilfellet startet med en bydannelse for spiritister og motivet var å tjene penger. Det hele ble til som et resultat av tilfeldigheter. Det utslagsgivende var at jernbanen skulle bygges over området. At det var olje og gass i området ble man først klar over senere. Lykkejegerne kom inn og spiritistene ble fortrent. Oljeboringsprosjektet var ikke planlagt. Dette er en historie fra det ville vesten slik vi kjenner den. Situasjonen oppstår plutselig, ting utvikler seg raskt. Det er en kamp om å tjene store penger og prinsippet om den sterkestes rett er det som gjelder.

Ironisk nok er det den grådige opphavsmannen som blir den store taperen, han forulykker og omkommer, og familien blir deretter fralurt eiendomsretten til herlighetene fra en slu stefar som trer inn i

opphavsmannens sted. Det er nærliggende å tenke at det kan ligge en plan bak dette: var det en ulykke – eller var det et mord?

Når oljen tar slutt går prosjektet i oppløsning, lykkejegerne drar videre og det eneste som er igjen er en ansamling forlatte hus og oljetårn.

Strandsonen i Summerland i dag

Dette prosjektet er en gullgraverhistorie som denne gangen handler om det svarte gullet. Noen vinner og de fleste taper, og livet går videre. Slike prosjekter oppstod mange steder i USA i denne tidsepoken. Dette er et av de mindre prosjektene og derfor mindre interessant. Når det er tatt med her er det fordi det gir en smule bakgrunn for norsk oljeutvinning til havs som jo er et mye større og mer vellykket prosjekt. Det viser hvordan den spede begynnelsen var for hundre år siden. Man kan dermed si at Summerland-prosjektet har fått kolossale ringvirkninger. Verden ville trolig ha sett noe annerledes ut om en ikke hadde utnyttet de olje- og gassressursene som ligger under havbunnen, i særlig grad gjelder det oljeprodukerende land som Norge.

Norge er på mange måter en gjentakelse av Summerland historien i en ny tidsepoke og i større skala. Rikdommen kom rekende på en fjøl. Prosjektet har kastet fullstendig om på samfunnet, og mange

regner med at fallhøyden er stor når oljen tar slutt. Derfor er det enkelte som spekulerer på hvor langt og brutalt fallet blir om det kommer og hva de samfunnsmessige konsekvensene blir. At Norge skal bli et søvnig fristed for nyrike som dagens Summerland er trolig det minst sannsynlige scenariet. Tiden vil vise hva som skjer.

Kilder

1. Where did offshore drilling originate?, eHow.com
2. History of California, Wikipedia.org
3. Summerland Oil & Gas Exploration, County of Santa Barbara,
<http://www.countyofsb.org/energy/information/summerland.asp>
4. Summerland oil field, Wikipedia, http://en.wikipedia.org/wiki/Summerland_Oil_Field